

Polisin vazife ve salâhiyetleri hakkında 1/278 numaralı kanun lâiyhası ve Dahiliye encümanı mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/646

19 - III - 1932

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Polis vazife ve salâhiyetleri hakkında Dahiliye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 13 - III - 1932 tarihli içtîmarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim olunmuştur .

Muktazasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Polis vazife ve salâhiyet kanunu esbabı mucibe lâiyhası

Zabıta teşkilât ve kavanini, intizam ve inzibatı ammenin temin ve istikrarına matuf olup memnu fiillerin ikamı daima men ve ikadan evvel de icap eden tedabiri mâniyai ittihaz ve ifa vazife ve salâhiyetini hazırdır.

Polisin eskisine nisbetle çok şümüllü bir mahiyet alan ve artan vazifeleri karşısında muhtelif kanunî mevzuat ile tenakus etmiş olan salâhiyetinin iadesi, memleketin daima muhtaç olduğu huzur ve sükûnun ve asayişin devamlı istikrarını temin noktai nazarından çok lüzumludur.

Vatandaşların haklarına, hürriyetlerine ve memleketin umumî emniyetine karşı yapılan ve yapılacak olan her tecavüz karşısında kanun hükümlerini harfiyen icra ile mükellef bulunan inzibat kuvvetlerine verilen salâhiyetlerin, umumî bir şikâyetidavet edecek mahiyette hiç bir suretle suiistimal edildiği görülmemiştir.

İçtimâî bünyemizi tahrip eden işret, kumar ve alelûmum uyuşturucu mevat ile fuhuş ve ahlâk adabı umumiyeyi muhil ahval ve neşriyata ve bu gibi tufeyli harekât ve müesseselere karşı Cümhuriyet Hükûmeti zaten esaslı bir mücadele halindedir.

Vatandaşların ahlâkını istismar ederek menfi yollardan yürüyen kirli ruhlu eşhas ve müessese-lerin faaliyetine set çekmek, ammenin selâmet ve huzuru için elzem ve bu da polise verilen ve verilecek olan salâhiyetlerle mümkündür.

Evvelce polise verilmiş olan bazı kanunî salâhiyetlerin, yeni çıkan adli kanunlarla tahdit veya refedildiğinden bahisle, adli makamat ile zabıta arasında her an ve zaman ihtilâflar tahaddüs etmekte ve devam eden bu noktai nazar ihtilâfından binnetice emniyeti amme mütecessir olduğu gibi memnu efa mütecebbislerinin de cüretlerini artırmaktadır.

Zabıta memurlarının, vazifelerini ifa ederken, salâhiyetlerini istimal hususunda mevcut kanunların muhtelif ve mütereddit hükümleri karşısında, arzedilen ihtilâflar yüzünden tereddüde düştükleri ve tedabiri mâniyai ittihazında ve hâdisatın karşılanmasında ve akabı vakada zâfa duğar oldukları ve binnetice asayişin ihlâline sebebiyet verecek vaziyetler ihdas ettikleri vekayi ile müsbet bir keyfiyettir.

Bunun için bu günkü Türkiye polisinin evvelce mevcut olan salâhiyetlerin iadesi ve lüzum ve ih-

tiyaca göre yeni salâhiyetlerle teçhiz edilmesi memleketin yüksek menfaatleri icabındandır.

Bu vazife ve salâhiyetlerin zabıta memurlarınca sarahaten ve vazıhan bilinmesi, tatbikatta tereddütsüz icraat yapılmasını ve adlî vezaifin de ihtilâfsız ve mütekâmil bir şekilde ifasını temin edecektir. Bu suretle polise ait vazife ve salâhiyetlerin bir araya telifi ile muayyen ve müsbet bir şekilde ve bir kanun halinde tedvini icap etmiş ve polisin vazife ve salâhiyetlerini umumiyet itibarile gösteren işbu kanun lâyihası vücade getirilmiştir.

Takdim kılınan bu kanun lâyihası, bilhassa vilâyetler idaresi türk ceza ve ceza muhakemeleri usulü kanunlarile zabıtanın vazife ve salâhiyetlerine temas eden diğer muhtelif kanunlar göz önünde bulundurularak onların eizdiği esaslı hatlardan inhiraf edilmeksizin tanzim edilmiştir.

Polisin umumî vazife ve salâhiyetlerine dair kanun maddelerinin esbabı mucibesi

Madde 1 — Polis ve vazifesini tarif ve ifade eden bu madde, yeni kanunlarımızın ıstılahlarına mutabık ve aynı zamanda vilâyetler idaresi kanununun valilerin inzibatî vazifesini tayin eden maddeye bazı ilâveler suretile polisin vazifesini sarahaten ifade etmektedir.

Madde 2, 3 — Elyevm, meri bulunan polis nizamnamesi polise mevdu vezaifi taksimde mülga ceza ve usulü muhakematı cezaiye kanunlarını esas ittihaz etmiş olduğu halde halen hükümleri ile amel edilmekte olan bu nizamnamenin ikinci maddesindeki taksim ve ifade, bu ceza kanunlarının yerine elyevm ikame edilmiş olan mevzuatı cezaiyemizin tarif, tasnif ve esasatına uygun bulunmadığı için, işbu kanunun 2, 3 üncü maddeleri, yeni ceza mevzuatımızın polise tahmil ettiği vazife ve salâhiyetine ve ifade tarzına mutabık bir şekilde tertip ve tasnif edilmiştir.

Madde 4 — Belediye kanunu, şehir zabıtasını belediyelere merbut hususî bir teşkilât suretinde göstermekte ise de, kanunun 109 uncu maddesi bu vazifenin Devletçe lüzum görülen beldelerde İcra Vekilleri Heyeti kararı Reisiümhurun tasdikile Devlet zabıtasına tevdi olunabileceğini tasrih etmiş olmasına binaen, bu maddenin vazına lüzum görülmüştür.

Madde 5, 6 — Bu maddeler, vilâyetler idaresi ve Dahiliye merkez teşkilât ve vazifeleri hakkındaki kanun ile polis teşkilât kanununun ve ceza muhakemeleri usulü kanununun ruh ve manasına tamamilen mutabık olarak konmuştur.

MADDE 7 — Bu madde ile polisin ötedenberi sarahaten tayin edilen ve fakat fiilen ve teamülen mevcut olan vazife sahası tahdit ve tesbit edilmiştir. Yalnız memleketin her tarafında polis teşkilâtı mevcut olmadığından ve - bütçe mülâhazası ile - bu teşkilâtın tamamen yapılması da zamana mütevakıf bulunduğundan henüz polis teşkilâtı mevcut olmayan şehir ve kasabalarda bu vazifenin halen olduğu gibi jandarma tarafından görülmesinin tasrihine lüzum hâsıl olmuştur. Sivil polise tevdi edilen vazifenin mahiyeti itibarile ve bütün medenî devletlerde olduğu gibi mntaka kaydından istisnası esas olarak kabul edilmiştir.

Madde 8 — Uzun müddetten beridir bütçe mülâhazası ile miktarı tezyit edilemeyen bu günkü vilâyet polis kadroları; vilâyetlerin ihtiyacına tevafuk etmeyecek bir haldedir. Bu vaziyet karşısında valilerin her hangi bir mülâhaza ile nizamnamenin tayin ve tahdit ettiği miktardan aşağı cüzi bir kuvvetle karakol açarak hem umumî sevk ve idarenin ahengini muhafaza etmek ve hem de esas kuvvetin zâfını mucip vaziyetler ihdasına meydan vermemek için vekâletten mezuniyet istihsali kaydinin vazına lüzum görülmüştür. Esasen gece ve gündüz faaliyette bulunacak bir polis karakol mevcudunun bu vazifeyi görecektik miktarda olması da şarttır. Yalnız mntakavî olmayıp mevzii vazife mahalleri olan hudut kapıları, iskeleler ve mühim istasyonlara polis ikamesi valilerin dairei salâhiyetine terkedilmiştir.

Madde 9 — Devletin umumî polis kadrosunun lüzum ve ihtiyaca göre tevzi ve polisin idarî ve inzibatî vahdetinin ve zaptı raptının temini polis teşkilâtının garbın kabul ve tatbik ettiği yeniliklerle teçhiz ve tenkisi, bu işlerin bir elden idaresine mütevakıf bulunduğundan mercii itibarile Dahiliye vekâletinde temerküz ettirilmiştir.

Ancak şehir ve kasabalara mürettep polis kuvvetlerinin mntakalara taksim ve tefrikinde ahvali

mahalliyeye vukuf itibarile daha ziyade isabet gösterecekleri cihetle bu salâhiyetlerin doğrudan doğruya zabıta ve mülkiye emirlerine terkedilmesi muvafık görülmüştür.

Madde 10 — Polis: Hükümetin satvet ve kudretini muhafaza ve kanunların hâkimiyet ve nüfuzunu temin eden bir kuvvet olduğu halde, bazı âmirlerin polisi süflî işlerde istihdam edegeldikleri bir çok vaka ve hâdiselerle teyyüt etmiş ve bu vaziyetler halk nazarında polisin şeref ve nüfuzunu nakisaya uğratmış olduğundan katî bir hüküm ifade eden bu maddenin vazına lüzum ve mecburiyet görülmüştür.

Madde 11 — Polis nizamnamesi de, polislerin mezun oldukları zamanlarda tesadüf ettikleri suçlara karşı tarzî hareketleri hakkında sarîh bir hüküm yoktur.

İşbu kanun lâyihasının polis ve vazifesini tarif eden birinci maddesindeki sarahate göre: polis, zaman ve mekân itibarile her vakit ammenin intizamını muhil ahval karşısında harekete geçmiye mecburdur. Hatta Türk ceza kanununun 49 uncu maddesinin 3 üncü bendile 527 nci maddesi, vatandaşlardan her hangi birini bile, bu gibi intizam ve ammeye müessir efalde tecavüze uğrıyanlar lehinde yardıma sevk ve icbar etmekte olduğuna nazaran, polisin mezun bulunduğu zamanlarda tesadüf edeceği kanunsuz hareketlere müdahale etmesi lüzumu pek aşıkârdır.

Madde 12 — Şehir ve kasabalarda her mntaka resmî polisin, mücavir polis mntakasına her hangi bir işten dolayı takibat ve taharriyat icrası maksadile tecavüz etmesi, bir çok karışıklıkların ve idarî, inzibatî mahzurları mucip olmaktadır. Şu kadar var ki: ağır suçlarda, suçun mahiyet ve ehemmiyeti itibarile müstemirren takibi amme inzibatî noktasından esas olması itibarile istisnası zarurî görülmüş ve bu gibi suçlarda, mücavir mntakaya geçen suçlunun bu mntakalarda da takibine mesâğ verilmiştir. Aynı zamanda gerek yardım ve gerek birinci fıkrada arz edilen mahzurlara meydan vermemek maksadile keyfiyetten o mntaka polisinin en seri bir vasıta ile haberdar edilmesi suretile de kayıt altına alınmıştır.

Madde 13 — Bu maddenin vazındaki sebep ve hikmeti izah edebilmek için; parmak izinin ve bundaki maksat ve gayenin ne olduğunun tavzihi lâzımgelir. Malûm olduğu üzere insanların ellerinde ve bilhassa parmaklarının haricî son boğumlarının dahilî kısımlarında bir takım çizgiler mevcut olup bunlar rahmi maderde cenin halinde iken teşekkül ve vefattan sonra vücut tamamile tefessuh edinceye kadar uzuvları aynen muhafaza ederler. Bütün dünyada, polise malik olan her hükümetin parmak izi teşkilâtı mevcuttur. Parmak izlerinin ahzi, iki gayeyi istihdaf eder.

1 - Adli teşhis,

2 - Her hangi bir cürümde suçluyu tayin.

1 - Adli teşhis tabirinden maksat isim ve hüviyetlerini mütemadiyen değiştiren ve bilhassa ammenin itimadı ve mal aleyhinde suç işleyen veya bu gibi suçlardan birile kuvvetle zan altında bulunan kimselerle hakikî hüviyetlerinin ve adli sicillerinin tesbitinden ibarettir. Her hangi bir suçta, suçlunun tayini suç ika olunan mahallerde vesaiti mahsusa ile elde edilecek parmak izi intibaatının hususî usullerle tetkiki ve parmak izinin dosyaları veya bizzatmamnunun parmak izleriyle mukayesesile hakikî mücrimi şüpheye mahal kalmıyacak surette tespit etmektir.

Bunlardan başka hüviyetleri meçhul maktullerin ve naırların da parmaklarının izleri delâletile hüviyetleri meydana çıkarılır. Her hangi bir maznunun mücrimiyetine karar itasında itminan husulü ve tekerrür cürmün subutu için mahkemelerce bunların hayatı sabıkalarının bilinmesine lüzum ve ihtiyaç vardır. Bunan rağmen bir çok maznunlar hakikî hüviyetlerini ve sabıkalarını hâkim huzurunda inkâr ederler. Fakat bu inkârları, lâyetegayyer ve katî bir vesika olan parmak izi kuyudatı tamamen reddeder. Parmak izi kuyudatının vusuk ve katiyeti, cümhuriyetin âdil hâkimlerince takdir olduğundan ceza davalarında buna mühim bir mevki verilmekte olduğu nazararı şükranla görülmektedir. Bilhassa takibat ve taharriyat hususunda bunun temin ettiği fevait ve muhassenat izahtan müstağni bulunmuştur. Bu madde, tertibi, ruhî, manası, şümülü ve hatta kelimelerinin istimali tarzı itibarile beynelmilel bir mahiyeti haizdir. Bütün dünya polisinin kanunî mevzuatı tetkik olunursa bu maddenin aynen mevcut olduğu görülür. Binaenaleyh beynelmilel zabıtaî cinaiye komisyonunun daimî azası bulunan Cümhuriyet Hükümetimizin polis kanununda bu maddenin aynen mevcudiyeti lâzımgelir.

Madde : 14 — Sinemalarda gösterilecek filimlelerin, gösterilmeden evvel polisin müsaade ve izinine tâbi olacağı hakkında işbu maddeye hüküm vazolunmuştur. Esnayı tetkik ve muayenede gösterilmesi muvafık görülmiyen filimler irae ettirilmeyecektir. Bu hususta on yedinci maddenin «F» fıkrasında kâfi izahat verilmiştir.

Madde : 15, 16 — İşbu maddede altı fıkrada cemedilen ve alelûmum suçlam mahalli ikar olan müesseselerin - katî deliler elde edildiği takdirde - seddi için polise verilmek istenilen salâhiyetin mahiyeti şu noktalar üzerinde temerküz ettirilmiştir. Hâdisat ve istatistiklerle sabittir ki bilhassa 1,2,3,üncü fıkralarda gösterilen yerlerde irtikâp edilen suçlara karşı yapılan mücadele yalnız suç mürtekipleri müessese sahiplerinin Türk ceza kanununda muayyen cezalarla tecziye edilmesini intaç etmekte ve fakat müesseselerin muzır faaliyetini hiç bir suretle tevkif edememektedir.

Bu üç fıkradaki halin, ahlâkî, ailevî ve iktisadî ve sıhhî bünyeye müessir olan mazarratı hakkında fazla izahata esasen lüzum yoktur. Zira umumî efkâr her an bu afet ve haile ile meşgul ve mücadele halindedir. Binaenaleyh kumar oynanan umumî ve umuma açık ve uyuşturucu mevat kullanılmıya mahsus mahallerle kavanin ve nizamat ahkâmına muhalif açılmış fuhuş yerlerinin - katî delâil elde edildiği takdirde - kapatılmasının mücadele sahasında müsbet neticeler tevhit edeceğine kanaat umumidir.

Türk ceza kanunu umumî ahkâmına göre set keyfiyetinin bir meslekin veya sanatın tatilinden ibaret olduğundan dolayı ancak hükmü hâkim ile bunun kabili iera olacağı anlaşılmakta ise de gerek umuru belediyeye ait ahkâmı cezaiye hakkındaki 1340 tarihli kanunda ve gerekse 1593 numaralı umumî hıfzıssıhha kanununun 259 uncu maddesinde set salâhiyetinin idarî makamata verildiği de görülmekte olduğuna göre istisnâ zaruretler karşısında da hususî ahkâm ile set salâhiyetinin idarî makamata da verilmesinde cevaz görülmektedir.

A - Nitekim mevzuatı hazıradan evvel meri bulunan polis nizamnamesine müzeyyel mevat hakkında şubat 388 tarihli kanunu muvakkatin birinci maddesinde polise bu salâhiyet verilmiş ve buna iptinaen yapılan icraat, çok mahsus derecede kanunun istihdaf eylediği gayeyi temin etmekte idi. Gerçi Türk ceza kanununun 567 nci maddesi: kumar oynatan ve kumar oynamıya yer gösterenler hakkında ahkâmı cezaiye vazetmiş ise de kumar oynayan umumî veya umuma açık yerler hakkında cezaî hükmü ancak cürmün tekerrürü halinde mevzubahs etmiştir.

Esasen ceza kanunu umumî bir kanun olup ancak memnu fiiller mürtekiplerine verilecek cezaları tayin ve tesbit etmiştir.

Memnu bir fiil ancak işlendikten sonra ceza kanunu mevzubahs olabilir. Zabita teşkilât ve kanunları ammenin intizam ve inzibatını temine matuf olup memnu fiillerin ikarnı daima men ve ikadan evvel de icap eden mâni tedbirleri almak salâhiyetini bahşeder. Hatta bu gün mütemeddin Devletlerin bir çok kısmında polise nizamı içtimainin muhafazası zmnında muayyen ahvalde hürriyeti salip ceza ile malî ceza gibi cezalar vermek hususunda hakkı kaza dahi verilmiştir. Bu maddede talep edilen set salâhiyeti hakkı kaza ile alâkadar olmayıp ancak suçun vukuu ile suçlunun tecziyesine kadar geçecek zaman arasında bu gibi yerlerde suçların tekrarna ve devamına meydan ve imkân bırakmamak noktasından en müessir manî bir tedbir mahiyetindedir.

Polise verilmesine lüzum gösterilen bu salâhiyet aynı zamanda, umuru belediyeye ait ahkâmı cezaiye hakkında 1340 tarihli kanunun 5 inci maddesinde "kavanin ve nizamat ve talimat ve mu-karreratı belediyeye muhalefet edenler hakkında 3 - 15 gün icrayı sanattan menolunur., Tasrih edilen şekilde haddi zatinde meşru bir işle iştigal edipte sırf bu madde hükmüne muhalif hareketinden dolayı belediyeye verilen hakkı kaza mahiyetinde olmayıp sırf gayrimişru ve kanunen ve ahlâkan memnu ve içtimaî bünyeyi muhrup ahvale karşı olup hududu mahkemenin kararına kadar imtidat eder . Bu itibarla bu fıkranın bu günkü Türkiye Cümhuriyetinin varmak istediği gayelere tamamen uygun bulunması ve kanunî mevzuat ile bariz tearuz göstermemesi bu salâhiyetin polise bahşında hiç bir mahzur arzetmez.

Maddede set muamelesinin ancak mahallinin en büyük mülkiye memurunun tasdikile tamam olacağı kaydedilmiştir. Vilâyetin emniyet ve asayişinden ve içtimaî nizamın muhafazasından yegâne mesul bulunan en büyük mülkiye memurlarının bu set salâhiyetinde istimal edecekleri hakkı tak-

dir bilhassa polisin, nüfuzunu hüsnü istimal etmesinin ve binnetice vatandaşların iş hürriyetinin sebepsiz ihlâl edilmemesinin en büyük kâfil ve zamanıdır.

B - Uyuşturucu mevat kullanmak için tahsis edilen yerlerin seddine gelince; uyuşturucu mevaddın beşerî hayat üzerinde yaptığı tahribat Devletleri o derece fazla suretle alâkadar etmiştir ki son senelerde bununla mücadele için beynelmilel teşriki mesai esası dahi kabul edilmiş ve Cemiyeti Akvam bu bapta fazla alâka göstererek beynelmilel bir içtima dahi yapmağa muvaffak olmuş ve bu Devletler meyanında Hükümetimiz de mevki işgal etmiştir.

Her Devletin ceza kanunlarında bu maddelerin ihzar ve tedarik ve nakil ve istimaline ve satışına karşı şiddetli cezaî müeyyedeler vazedilmiştir. Türk ceza kanununun 403-408 inci maddelerinde bu bapta ahkâm vardır. Şu kadar var ki polise verilmek istenilen salâhiyet, bu gibi mevaddın istimali için tahsis olunan mahallerin seddine matuftur. Fakat ceza kanunumuzda bu gibi mahallerin hükmen bile seddine ait bir kayıt yoktur. Ancak mevcut ahkâm, daha ziyade bu gibi mevaddın ihzar, tedarik, nakil ve istimal ve satışına aittir. Uyuşturucu mevaddın halen memleketimizde istimali bilhassa; polis nizamnamesine müzeyyel mevat hakkındaki kanunu muvakkatin 8 inci maddesi hükmünün uyuşturucu madde kullanılan mahallerin seddi salâhiyetinin cari olduğu zamana nazaran bugün çok artmıştır. Suç istatistikleri bunu sarahaten göstermektedir. Polisin - katî deliller elde ettiği zaman - bu gibi maddelerin kullanılması için tahsis edilen yerleri derhal seddetmesi en müessir mâni tedbirlerden birisidir. Gene bu seddin de icrası mahallin en büyük mülkiye memurunun tasdikile olup hududu da mahkeme kararının itasına kadardır.

C - Gizli randevu mahalleri mevzu nizam ve talimat ahkâmına muhalif hareketi görülen umumhanelerin seddine gelince; insanlık hislerini tereddi ettiren ve içtimaî hayatta umulmaz rahmeler açan fuhuş cemiyet aleyhinde irtikâp olunan ve cemiyet hayatını tehdit eden cinayetlerin en müthişidir. Ve fahişeler de bir cemiyet içindeki muzır unsurların en muzurlarıdır.

Cemiyetin emniyet ve huzurunu selbenden caniler cemiyete zarar verirler. Fakat onların zararı bir veya bir kaç kişinin can veya malına munhasır kalır. Lâkin fahişelerin dağıttıkları zehir yüzlerce, binlerce ahalinin hariminde facialara ve nesilden nesle geçen korkunç felâketlere sebebiyet verir. Onun içindir ki bir çok içtimaiyetler fahişeleri muzır unsurların en muzuru telâkki etmişlerdir. Bunlara karşı alınacak tedbirler de mazarratları kadar şedit ve müessir olmalıdır. Bu içtimaî felâketi derpiş eden Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği 1593 numaralı umumî hıfzıssıhha kanununun 128 inci maddesi de bu gibi mahaller hakkında Dahiliye ve Sıhhiye vekâletlerince müştereken bir nizamnamenin tanzim edileceğini tasrih etmektedir. Bu nizamname derdesti tanzimdir.

Ancak vekâletin bu baptaki noktaî nazarı - esas itibarile - gerek gizli randevu mahallerinin ve gerek umumhanelerin nizam ve talimat ahkâmına muhalif hareketleri görüldüğü takdirde derhal zabıtaca seddedilmesi noktasında - hâdisatın verdiği kanaatlara müsteniden - temerküz etmiştir.

D - E - Ahlâk ve adabı umumiyeğe mugayir oyun oynanan mahallerin ve ahlâk ve adaba mugayir veya Devletin dahili veya hâricî emniyet ve siyasete müessir olup ta evvelce yapılan muayene neticesinde gösterilmesi menolunan filimle gösteren sinemaların seddine gelince; Türk ceza kanununun 8 inci babının birinci faslının 426 ncı maddelerinde umumî ahlâk ve adaba muhalif efaalin mürtekipleri hakkında kanunî vazifesini ifa edecekse de işbu mahallerin açık kalması, suçun tekerrür ve tevalisini mucip olacağı cihetle hem suçlu hakkında adlî takibat icrası ve hem de suç ika edilen mahal hakkında idarî tedbirin derhal ittihazı çok lüzumlu görülmektedir.

F - Ruhsatsız açılan meyhanelerin seddine gelince: İspirto ve meşrubatı küuliye inhisarı hakkında 1926 tarihli kanunda müskiratın sureti furuhtuna dair olan faslında, müskirat satanları ruhsat almağa mecbur etmiştir. Ancak bu ruhsat müskirat idaresinden verilmekte olup zabıtanın da tahkikatından geçeceğine dair bir hüküm yoktur. Fakat her yerde açılacak meyhaneler mıntakası İfeyeti Vekile kararile tesbit edildiğinden evvel emirda müteşebbisin meyhane açacağı yerin işbu kararname ahkâmına mutabık olup olmadığının tetkiki ve aynı zamanda meyhanelerin bilhassa suç kaynağı olması ve meyhanecilerin de şahsiyetinin bu noktada müessir rol oynaması cihetile hüvviyetlerinin tahkiki intizamı amme ve idarî makamatın manî tedbir ittihaz noktalarından başlıca vezaifinden birini teşkil eder. Bunun hilâfına açılmış olan bu gibi yerlerin seddi de gayet tabii görülür. Bu

fıkra da bu esbaba iptinaen vazedilmiştir.

Madde : 17 — Polis'in bu maddedeki zabıt salâhiyetinin esasları Türk ceza kanunile ceza muhakemeleri usulü kanununun 90 nci maddesinin ikinci fıkrasında ve 325 tarihli serseri ve mazinneisu eşhas hakkındaki kanunda mevcuttur. Ezcümle:

A, B - Asker ve zabıtlarla, zabıta memurlarına tahsis olunan silâhlarla harp tüfekleri ve namlosu 15 santimetreden uzun tabancaları taşıyanlar, satanlar ve satılığa arzedenler hakkındaki türk ceza kanununun 264 üncü maddesinin ikinci fıkrasında cezaî müeyyede mevcut olduğuna göre bu gibi eslihayı taşıyanlar hakkında takibatı cezaiye için makamâtı âliyenin icraî vazifesini gören zabıtaya manî tedbir ve aynı zamanda kanunun infazı noktasından bu salâhiyetin verilmesi 254 üncü maddenin hükmü iktizasındandır. Burada bu nokta sarahaten takyit edilmiştir.

C - Ruhsat almaksızın dinamit, bomba ve buna mümasil yakıcı ve öldürücü aletle ve barut ve saire ateşli ceza ve memnu silâhlara ait fişeklerin zaptına gelince; yine türk ceza kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasına istinaden A. B. fıkrasındaki mütalea aynen tekrar olunur.

D - Memnu olmayıp ruhsatsız taşınan silâhlarla kama, saldırma, büyük pıçak ve emsali alâti cariyanın zaptına gelince:

Kezalik türk ceza kanununun 549 uncu maddesine müsteniden A. B. fıkrasındaki mütalea tekrar olunur.

E - Serseri ve sabıkalılardan şüphe edilenlerin üzerleri taharri olunarak bulunacak her nevi esliha ve alâti carihayı ve suç ikama müsait her türlü vesaiti zapta gelince:

İşbu fıkrada serdedilen serseri ve sabıkalılardan maksat 26 nisan 1325 tarihli serseri ve mazinneisu eşhas hakkındaki kanunun birinci ve onuncu maddelerinde tarif edilen eşhastır.

İka edilen suçların alekser bu gibi eşhas tarafından işlendiği gerek zabıta ve gerek adli istatistiklerle sabittir.

Bu gibilerin üzerlerinde bulunacak yukarıda zikredilen alâtin musaderesi zabıtanın intizamı ammenin muhafazası noktasından en müessir manî bir tedbirdir. Aynı zamanda bu tecrübe keyfiyeti, kapalı veya iş görmeğe mahsus mahallerde icra edilecek değildir. Esasen üzerinde suç ikama müsait her türlü vesait bulunanlar derhal müddeiumumiliğe verilecektir. Serseri ve mazinneisu eşhasa şamil olan bu arma meselesi tehirinde mazarrat umulan hallere maksurdur. Gerçi ceza muhakemeleri usulü kanununun 97 nci maddesinin ikinci fıkrası; ne gibi mahallerde taharri yapılabileceğini göstermekte ise de; bu, süknâ ve iş görmeğe mahsus mahallerle kapalı yerlere munhasırdır. Halbuki serseri ve mazinneisu eşhas bu gibi mahallerde bulunmaz. Ekseriya yersiz ve yurtsuz olan bu kabil muzır eşhasın şüphe edilen her haugi bir yerde derhal taharriye kastedilmiştir.

F - Ahlâk ve adaba mugayir veya millî hissiyatı rencide eden veya Devlet'in dahilî ve hariç emniyetine ve siyasetine suitesir eden sinema filimlerinin zaptına gelince :

17 nci maddenin E fıkrasında sinemalarda gösterilecek filimlerin muayeneye tâbi tutulacağı hakkında hüküm vazedilmiştir. Esnayı tetkik ve muayenede teşhir ve iraesî muvafık görülmiyen filimler gösterilmiyecektir. Bunun hilâfına gösterilen sinema filimlerinin iraesinde bir kast mevcut olduğuna şüphe yoktur. Bu gibilerin musaderesi de, istihdaf edilen maksatlara tamamen mutabıktır.

Matbuat kanununun ikinci maddesinin üçüncü fıkrası, sinemaları matbuat kanunu dairesi şumulünden hariç bırakmıştır. Kanunen suç teşkil eden efal ile mücadele, polis'in aslı vazifeleri cümlesinden olduğu için bu baptaki vazife sarahaten bu maddeye vazedilmiştir. Sinemalar ve filmler hakkında şimdiye kadar cari olan usul, ihtiyacı tatmin etmediği filen sabit olduğundan bu hususta bu ahkâm dairesinde esaslı ve muvazzah bir talimatname tanzim edilecektir.

Madde 18 — Bu maddede zikredilen efaalin -son fıkrâ müstesna - her birine karşı, türk ceza kanununun ammenin nizamı aleyhine işlenen cürümler ve adabı umumiye ve nizamı aile aleyhindeki cürümler ve ahlâkı umumiyeğe müteallik kaba hatlar fasıllarında ceza müeyyedeleri mevcut olduğuna göre bu fiillerin cümlesi suçtur. Polis; maniave adli vazifesi itibarile bu suçların vukuunun menine ve takibine esasen salâhiyettar olduğundan bu bapta fazla mütalea ve esbabı mucibe serdine lüzum görülmemiştir.

Yalnız bu maddenin son fıkrasını teşkil eden icraat için sırf çocuklara mahsus olmak üzere umumî hızıssıhha kanununun işçiler hızıssıhhası faslının 176 nci maddesinde mutlak hüküm vardır. Binaenaleyh 18 yaşından aşağı çocukların himayesine matuf olan bu hükmün infazı polisin aslî vazîfesi yanındadır.

Bu madde zikredilen yerlerde alelûmum kız ve kadınların istihdamının menî hususuna gelince; Bunda istihdaf edilen gaye; birinci hamlede aile haklarının muhafazasıdır. Aynı zamanda umumî ve bilhassa işe kullanılan yerlerde erkek ve kadının bir arada bulunması neticesi içtimaî terbiye ve adap noktasından henüz kemalini bulmıyan eşhasın - nefsanî ihtirasatı tahrik dolayısıyla - ağır suçlar ikamı intaç eden vaziyetler ihdas etmekte oldukları bir çok vaka ve hâdiselerle tahakkuk etmiştir.

Hatta bu zaruret sevkile hem intizamı ammenin ve hem de hukuku ailenin muhafazası için bu gibi mahallerde kızların ve kadınların istihdamı idareten menolunmuştur. Şayanı şükrandır ki; bu tedbirin isabeti bu gibi hâdisatın ademi vukuu ile teyyüt eylemiştir.

Madde : 19 — İşbu maddede polise tahmil edilen vazifeler Türk ceza kanununun 571, 572, 573 üncü maddelerindeki suçları irtikâp edenlere karşıdır.

Esasen polis, ceza muhakemeleri usulü kanununun 154 üncü maddesi mucibince adli vezaiften makamatı adliyenin muavini sıfatile vazife gördüğüne göre, işbu suçların failleriyle meşgul olmak ve haklarında kanunî takibat için muktazi muameleyi ifa etmekle mükelleftir. Bu itibarla bu maddede polise verilen salâhiyet zaten mevzuat dahilindedir. Şu kadar var ki işbu vazifelerin ifa ve tahkikat evrakını adli makamata tekemmül etmiş bir vaziyette tevdi edilebilmesi için nagehzuhur ahvalde nazarı dikkate alınarak 24 saatlik bir zamana ihtiyaç olduğu tecrübelerle sabit bir keyfiyettir.

Madde : 20 — 15, 17, 18 inci maddeler ahkâmının infazı ve kezalik adli makamata müttekâmil ve adli icraatı teshil edecek bir vaziyette evrakı tahkikiyelerin tevdi edilebilmesini teminen yine tecrübelerle müsteniden 24 saatlik bir zamanın polise salâhiyet olarak verilmesinde zaruret vardır.

Polis, adli makamatın muavini sıfatile tahkikat icra edeceğine göre berayı tahkikat ifadesine müracaat lâzımgelen kimseleri celp ve istievap etmek salâhiyetini zımnen haizdir.

Bu hal idarî ve adli makamat arasında ihtilâflara sebebiyet verdiği görülmekte olduğundan ve esasen polis nizamnamesine müzeyyel mevat hakkındaki 5 şubat 1338 tarihli kanunu muvakkatin dördüncü maddesi de sarahaten tahkikat icrası zımında ifadesine müracaat lâzımgelen eşhasın polis tarafından vukubulacak davete icabet etmeleri mecburî olduğunu ve etmiyenler hakkında da ceza tertip edilmek üzere mahkemeye tevdi edileceğini zikretmekte olduğuna göre bu madde ile polise yeni bir salâhiyet verilmesi istihdaf edilmiş olmayıp ancak zımnen mevcut olan bu salâhiyetin yukarıda arzedilen ihtilâflara meydan kalmamak üzere sarîh bir hükümlerle tesbitine matuftur.

Madde : 21 — Halkın huzur ve emniyetini ihlâl edici unsurlarla gece ve gündüz mücadele eden polisin, Hükümetin eline tevdi eylediği silâhı istimaldeki hukuk ve salâhiyeti kanunî kayıtlarla bağlı olmak lâzımgelceğinden, ne gibi hallerde ve ne gibi zaruret ve mecburiyet karşısında silâh istimali çaresine baş vurulmak icap edeceği elyevm hükmü meri olup yeni Türk ceza kanununun bu husustaki mevzuatına « umumiyet itibarile » aykırı bulunmıyan « polis nizamnamesine müzeyyel mevat hakkındaki 5 şubat 1338 tarihli kanunu muvakkat » ahkâmile tayin edilmiş olduğundan kanun bu hükümleri, bazı tabirat ve ifade tarzları, yeni adli kanunlarımıza göre değiştirilmek ve ruh ve manasına dokunulmamak suretile işbu kanuna naklolunmuştur.

Bu madde hükmü, Türk ceza kanununun 49 uncu maddesile de teyit edilmiştir.

Bilhassa kanunların hükümlerini veya salâhiyettar mercilerden verilip infaza vazifeten zarurî olan bir emri icra suretile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilemeyeceği hakkındaki 49 uncu maddedeki ahkâm tetkik edilirse, polise bu madde ile verilen salâhiyetin, ceza kanunundaki sarahati teyitten ibaret olduğu anlaşılır.

Bu maddede beyan olunan fiillerden birini yine bu maddede - gösterilen mecburiyetlerle - yanamlara ceza verilmeyeceği tasrih edilmiş ve bu suretle can ve ırza vukubulacak taarruzları def için icabında silâh istimaline her ferdi mezun kılmıştır.

Bu suretle polis; işbu maddede tesbit edildiği veçhile altı halde silâh kullanabilecektir.

Madde 23 — İşbu maddede zikredilen ahval; türk ceza kanununun 526 nci maddesinde ceza te-

yidi altına alınmıştır. Ancak polisin bu ahkâm dahilinde verdiği emirlerine itaat etmeyenler hakkında kanunî takibat yapılmak üzere adli makamata tevdi polisin vazifelerinden biridir.

Şu kadar ki, maznunların 24 saat zarfında ait olduğu makama tevdi hakkındaki kaydın esbabı mucibesi, işbu kanunun 19, 20 inci maddelerinde arzedilen esbabı mucibenin aynidir .

Madde: 24 — Mevcut ve müteferrik kanunlarla polise tevdi ve tahmil edilen vazife ve salâhiyetlerin heyeti umumiyesini bir arada cem ve telif etmek kanun tedvininden ziyade bir polis düsturu vücutte getirmek demek olur. İşbu kanunda yalnız en esaslı mevcut ve yeni vazifeler ve salâhiyetler üzerinde tevakkuf edilmiştir. Buna binaen eski kanunî hükümlerin yine baki olduğunu tasrih için işbu madde vazolunmuştur.

Madde: 25 — Kanunların hükümlerini anlayışta ve tatbika seviye itibarile farklar husule gelmekte olduğu tecrübelerle sabit olmasına binaen anlayış ve tatbikatta yanlışlıklara meydan bırakmamak için hükümlerin vazih bir surette ifade edilmelerine zaruret vardır . İşbu lüzum ve ihtiyaca iptinaen işbu madde vazedilmiştir.

Madde: 26, 27 — İşbu maddeler hakkında esbabı mucibe arzına lüzum görülmemiştir.

Dahiliye encümeni mabatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 61

Esas No. 1/278

5 - VI - 1934

Yüksek Reisliğe

Polis vazife ve salâhiyetleri hakkında Dahiliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 13 - III - 1932 tarihli iktimamda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte gönderildiğini bildiren Başvekâletin 19 mart 1932 tarih ve 6/646 sayılı tezkeresi encümenimize havale buyurulmuş olmakla Emniyet işleri unum müdürü beyin de bulunduğu toplantılarımızda okundu ve lâyiha tetkik olundu.

Devletin emniyetini, efradın hürriyet ve şahıs ve mesken masuniyetini muhafaza ve temin ile mükellef olan polisin vazife ve salâhiyetini sarih bir surette tayin etmek lüzumu aşikârdır.

Polisin teşkilât, vazife ve salâhiyetlerini tesbit eden polis nizamnamesi bu günkü ihtiyaçlara kifayet etmediği gibi bilâhare neşrolunan bazı kanunlar da bu nizamname ve ona müzeyyel mevât hükümlerini ilga eylediklerinden halen polisin vazife ve salâhiyetini vazihan tayin etmek mümkün olmamakta ve ekseriya polisle adli makamlar arasında ihtilâflar çıkmaktadır. 1932 senesinde neşrolunan (2040) sayılı kanunla polis teşkilâtı salim bir yola konulmuş ve bu husustaki boşluk doldurulmuş idi.

Polisin vazife ve salâhiyetlerini tahdit ve

tesbit için bu defa Yüksek Meclise sunulan işbu kanun lâyihası esas itibarile tasvibe şayan görülmüştür.

Polise tevdi olunan ağır ve külfetli ve çok mesuliyetli vazifelerin ifası için kendisine oldukça vüsatli salâhiyetler verilmesi zarurî bulunmaktadı.

Bu düşünce ile tadilen tanzim kılınan lâyihanın Ulu Heyetin isabetli görüşüne sunulmasına karar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe arz olunur.

Da. En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Mezundur	Çanakkale
<i>Cemil</i>		<i>Şükrü</i>
Aza	Aza	Aza
Bursa	Antalya	Giresun
<i>Emin Fikri</i>	<i>Rasih</i>	<i>A. Münir</i>
Aza	Aza	Aza
Muş	Amasya	Kütahya
<i>Hasan Reşit</i>	<i>İsmail</i>	<i>Memet</i>
Aza		Aza
Adana		Malatya
<i>Ali Münif</i>		<i>Muttalip</i>
Aza		Aza
Şebiri Karahisar		Zonguldak
<i>Vasfi Raşit</i>		<i>Rifat</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Polisin umumî vazife ve salâhiyetlerine dair kanunun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti polisi; kanunlar ve nizamların uhdesine tevdi eylediği inzibatî vazifeleri ve bunlara müstenit Hükümet emirlerini ifaya mecbur, umumî emniyet ve asayişin ve şahsî masuniyetin ve tasarrufa müteallik emniyetin teminine memur kuvvettir.

MADDE 2 — Polisin umumî emniyete müteallik inzibatî vazifeleri iki kısımdır:

1 - Kanunlara ve nizamnamelere muhalif hareketlerin vukuundan evvel önünü almak,

2 - Kanunlara ve nizamlara muhalif hareketlerin vukuundan sonra umumî ve hususî kanunî mevzuatımıza tevfiakan iktiza eden vazifeleri yapmak, suçları ve suçluları aramak ve işin tenviri için lâzım gelen acele tedbirleri itihaz etmektir.

MADDE 3 — Yukarıdaki maddenin birinci fıkrasında gösterilen vazifeler siyasi ve idari namlarla ikiye ayrılır:

1 - Polisin siyasi vazifesi, Devletin ve Hükümetin siyasetine ve dahili emniyetine ve her türlü tesvilât ve tahrikâta karşı tefahhusat icrası ve mâni tedbirler itihazı,

2 - İdarî vazifesi, şahsî hürriyeti hâleldar etmemek şartile kanunlara ve nizamlara muhalif hareketlerin vukuuna mâni ve emniyet ve şahsî masuniyeti ve tasarruf hakkını muhafaza ve temine hadim tedbirler itihazından ibarettir.

MADDE 4 — Hükümetçe lüzum görülen belde-lerde belediye zabıtası vazifesi kanunlar ve nizam- lar dairesinde polise gördürülür.

MADDE 5 — Polis Dahiliye vekâletine mer- buttur. Vekâlet, Emniyet işleri umum müdürlü- ğü vasıtasile memleketin bütün polisini idare eder.

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Polisin vazifesi ve salâhiyeti kanunu lâyihası
Polisin vazifesi*

MADDE 1 — Polis; umumî emniyet ve asayi- şî muhafaza; şahıs ve mesken masuniyetini ve ta- sarrufa müteallik hakları temin ve kanun ve ni- zamnamelerin kendisine verdiği vazifeleri ifa ile mükelleftir.

İnzibatî vazifelerin taksimi

MADDE 2 — Polisin umumî emniyete müte- allik inzibatî vazifeleri iki kısımdır:

a) Kanunlara ve nizamnamelere ve Devlet emirlerine uygun olmayan hareketlerin işlenme- sinden evvel önünü almak (Polis; bu kısım vazi- fesini işbu kanun hükümleri dairesinde yapar);

b) Kanun ve nizamnamelere ve Devlet emir- lerine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden sonra adli takibat yapmak (Polis; bu kısım va- zifesini umumî ve hususî kanunlara göre yapar).

Önleyici vazifenin taksimi

MADDE 3 — İkinci maddenin (A) fıkrasında mezkûr polisin önleme vazifesi (siyasi) ve (idari) olmak üzere ikiye ayrılır :

a) Siyasi vazife; Devletin siyaset ve umumî emniyetine tesir yapacak dahili ve harici her tür- lü siyasi tahrikler ve bozgunculuklara karşı uya- nık durmak ve önleyici tedbirler almak;

b) İdarî vazife; kanun ve nizamnamelere uy- gun olmayan hareketlerin önüne geçecek ve şa- hıs ve mesken masuniyet ve emniyetinin ve tasar- ruf haklarının muhafazasına yarayacak tedbirler itihaz eylemektir.

Polisin belediyeçilik vazifesi

MADDE 4 — Hükümetçe lüzum görülen bel- delerde belediye zabıtası vazifesi polise gördürü- lür.

Vazifenin hududu

MADDE 5 — Kanun ve nizamnamelerin ve bunlara dayanarak salâhiyetli makamlar tarafın- dan verilmiş emirlerin mükellef tutmadığı hiç bir iş polisten istenemez ve polis hiç bir suretle esas vazifesinden başka bir işte kullanılamaz.

MADDE 6 — Polis vilâyetlerde valinin, kazalarda kaymakamın, nahiyelerde müdürün ve adliyeye müteallik işlerde Cümhuriyet müddeiumumisinin emri altında vazife görür.

MADDE 7 — Resmî polisin memuriyet mıntakaları şehir ve kasabalar belediyeleri hududu ile mahduttur. Ancak resmî polis teşkilâtı mevcut olmayan şehir ve kasabalarda bu vazife, polis teşkilâtı yapılmaya kadar jandarmaya aittir. Sivil polis için mıntaka kaydı yoktur.

MADDE 8 — Yeniden polis teşkilâtı yapılmasına lüzum görülen şehir ve kasabalara Dahiliye

Parmak izi ve fotoğraf alma salâhiyeti

Salâhiyet:

MADDE 6 — Polis; aşağıda gösterilen kimselerin parmak izlerini ve fotoğraflarını almağa salâhiyetlidir:

a) Polis veya jandarma tarafından müddei umumiliğe tahkikat evrakile birlikte veya şahsen gönderilip mezkûr makameca yapılan tahkikat neticesinde türk ceza kanununa göre ağır cezayı istilzam eden suçlarla, ammenin itimadı aleyhine işlenmiş suçların mürtekiği olduklarına kaviyyen kanaat getirilenlerin veya bu cezalarla mahkûm bulunanların,

b) Ecebi memleketlerden Türkiyeye kaçanlarla, mültecilerin ve memleket için bir yerden başka bir yere naklolunanlarla, memleket dışına çıkarılanların, ecebi dilencilerin ve alelüm serserilerin,

c) Her ne sebeple olursa olsun zabıtaca yakalayıp hüviyetlerini, kanaat verici evrak veya tanınmış kimselerle ispat edemeyenlerin,

d) Fuhuşla veya fuhuş yüzünden bulaşan hastalıklarla mücadele nizamname ve talimatnameleri hükümlerine göre kendilerine, (umumî ev sahibi), (birleşme yeri sahibi), (umumî kadın) adı verilenlerin; ve itiyat sebeble yahut menfaat kastile kendilerini başkalarının zevkine terkederek erkeklerin; muhabbet tellâllarının, beyaz kadın ticaretile meşgul olanların, umumî kadın patronlarının;

e) Zabıtaca şüpheli görülen kıptilerin,

f) Müddeiumumilikler ve adli ve askerî mahkemelerce bir meselenin tetkik ve tahkiki için parmak izlerinin ve fotoğraflarının alınmasına lüzum gösterilen kimselerin.

Film ve senaryoların tetkiki salâhiyeti

MADDE 7 — Filmler; gösterilmelerinden evvel polisin muayenesine ve umuma gösterilmeleri için polisin iznine tâbidirler. Memleket dahilinde çekilecek filmlerin senaryoları evvelce polisin tetkikine arz olunacak ve müsaade bulunduğu takdirde filmler çekilebileceklerdir.

İşbu tetkikatın şekil ve sureti bir nizamname ile tesbit olunur.

Kapatma salâhiyeti

MADDE 8 — Polis; katî deliller elde ettiği takdirde aşağıda yazılı yerleri - muhakeme neti-

vekâletinin müsaadesi istihsal olunmaksızın daimi polis ikame olunamaz.

Hudut kapıları, iskeleler, istasyonlar bu kayıttan müstesnadır.

MADDE 9 — Polis teşkilâtının tanzim ve tenseski ve kadrolarının tesbiti Dahiliye vekâletine aittir.

Şehir ve kasabalardaki mevcut polis kuvvetlerinin mntakalara tefriki mahallin en büyük zabıta âmirinin tensip ve teklifi ve mülkiye âmirinin tasvibi ile olur.

MADDE 10 — Kanun ve nizamların ve bunlara müsteniden salâhiyettar makamlardan verilen emirlerin mükellef tutmadığı hiç bir iş polisten istenemez ve polis hiç bir suretle esas vazifesi haricinde kullanılamaz.

cesine kadar - kapatmaya salâhiyettardır:

a) Kumar oynanan umumî ve umuma açık yerler,

b) Uyuşturucu maddelerin kullanılmasına tahsis edilen mahalleri,

c) Mevcut hükümlere aykırı hareketleri görülen umumî evlerle birleşme yerlerini ve tek başına fuhuş yapanların evlerini,

d) Ahlâka ve umumî terbiyeye uymayan oyun oynatılan yerleri,

e) Ahlâk ve umumî terbiyeye uygun olmasından veya Devletin emniyet ve siyasetine fena tesiri melhuz bulunmasından dolayı gösterilmesine izin verilmeyen filmleri gösteren sinemaları,

f) Ahlâka ve umumî terbiyeye uygun olmayan yahut Devletin emniyet ve siyasetine zararlı dokunacak temsil verilen yerleri,

G) İzinsiz açılan içki yerlerini.

MADDE 9 — Sekizinci madde hükümleri mahallin en büyük mülkiye âmirinin tasdikle icra ve infaz olunur.

Zaptetme salâhiyeti

MADDE 10 — Polis;

a) Askere, zabıtlere, zabıta memurlarına mahsus silâhlarla harp tüfeklerini,

b) İzinsiz taşınan her modelde, her çapta ve her büyüklükte her türlü silâh ve tabancalarla dinamit, bomba ve bunlara benzer yakıcı, öldürücü maddeleri ve zehirli gazlarla bunlara ait alet ve malzemeyi ve barut ve sair ateş alıcı eczayı ve yasak silâhlara ait fişekleri,

c) Saldırma, kama, bıçak ve sustalı bıçakları, amerikan yumruklarını, şişli bastonları ve buna benzer yaralayıcı aletleri,

d) Âmmenin emniyeti için tehlikeli bir vasıta olarak kullanılması muhtemel sair her nevi eşyayı,

e) Şüphe üzerine üstleri aranan serseri ve sabıkâlılarda bulunan ve suç işlemeye yarayan her türlü vasıtaları,

f) Ahlâk ve umumî terbiyeye uygun olmayan şarkı veya sözleri veya âmme emniyetini bozucu hitabeleri muhtevi bulunan gramofon plâklarını ve izinsiz gösterilen veya elde edilen filmleri ve

MADDE 11 — Polis izinli olduğu veya memuriyet mntakası haricinde bulunduğu vakitlerde dahi kanunlara ve nizamlara muhalif her hangi bir harekete veya bir suça tesadüf ettiği halde müdahaleye ve kanunî vazifesini ifaya ve vazife ifası sırasında müşkülâta maruz kalan zabıta kuvvetlerine pilâdavet iltihak ve yardıma mecburdur.

MADDE 12 — Polis, ağır suçlarda suçlunun takip ve yakalanması için mücavir polis mntakasında da ieraata devam edebilirse de keyfiyetten en seri vasıta ile mahallî polis teşkilâtını haberdar etmeğe mecburdur.

MADDE 13 — Polis, atide gösterilen kimselerin parmak izlerini zabıt ve fotoğraflarını ahza salâhiyetlidir:

A - Polis veya jandarma tarafından müddeiumumiliğe mevcuden veya evrakı tahkikiyeleri gönderilen ve müddeiumumilikçe reşen yapılan tahkikatında türk ceza kanununa göre ağır cezayı müstelzim suçlarla mal ve ammenin itimadı aleyhine işlenmiş olan suçların mürtekibi olduklarına zannı galip veya ceza ile mahkûm olan suçluların,

B - Memaliki eenebiyeden Türkiye Cümhuriyeti hudutları dahiline firar edenlerle mülteciler ve dahili memlekette bir yerden diğer bir yere veya memleket haricine tart ve tebit olunanlarla eenebi seele ve alelûmum serserilerin,

C - Her ne sebeple olursa olsun zabıtaca yakalanıp hüviyetini evrakı müsbite ve şuhudu mutebere ile ispat edemiyenlerin,

D - Emrazı zühreviye nizamname ve talimatnamesi ahkâmına tevfikân kendisine umumhaneci, mülâkathaneci veya fahişe denilen kadınların, itiyadî veya menfaat mukabili kendini âharın zevkine terkeden erkeklerin, muhabbet tellâllarının, beyaz kadın ticaretile meşgul olanların, fahişe hamilerinin,

E - Zabıtaca şüpheli görülen kıptilerin,

F - Mehakim, müddeiumumilik, askerî mahkemelerce bir meselei cezaiyenin tetkik ve tahkiki için parmak izi ve fotoğraflarının alınması lüzum gösterilen kimselerin.

MADDE 14 — Filimler gösterilmeden evvel polislin muayene ve iznine tâbidir.

bu kabil sair matbuaları,
Zapta salâhiyetlidir.

MADDE 11 — Ar ve hayaya ve içtimaî nizam ve alâka uygun olmayan harekette bulunanlarla bu yolda söz ve türkü söyleyen ve çalanları, genç kız ve erkeklere söz atanları, sarkıntılık edenleri, genç kimseleri her türlü ahlâksızlığa şevk ve teşvik eyleyenleri meneder.

MADDE 12 — Kız ve kadınların, gazino, bar, kafesantan ve bunlara benzer içki kullanılan yerlerle banyo ve hamam ve plâjlarda çalışabilmeleri mahallin en büyük mülkiye âmirinin iznine bağlıdır. On sekiz yaşından küçük yaştaki kız ve erkekler hiç bir veçhile bu yerlerde çalıştırılmazlar.

MADDE 13 — Polis; halkın rahatını bozacak ve rezalet sayılacak surette sarhoş olanlarla sarhoşluk halinde başkalarına tecavüz edenleri ve alelittlak umumun istirahatını bozanları yakalar ve haklarında tanzim edeceği evrakı 24 saat zarfında adlî makama tevdi eder.

MADDE 14 — Şehir ve kasabalarda gerek mesken içinde ve gerek dışında saat 24 ten sonra her ne suretle olursa olsun civar halkının rahat ve hu-

MADDE 15 — Polis katı delâil elde ettiği takdirde zirdeki mahalleri sedde salâhiyettardır:

A - Kumar oynanan umumî veya umuma açık yerleri,

B - Uyuşturucu maddeleri kullanmak için tahsis edilen yerler,

C - Gizli randevu mahallelerle mevzu nizamata ve talimat ahkâmına muhalif hareketi görülen umuhaneler,

D - Ahlâk ve adabı umumiyeye mugayir oyun oynanan mahaller,

E - Ahlâk ve adaba mugayir veya Devletin dahilî veya haricî emniyet ve siyasetine müessir olup ta evvelce yapılan muayene neticesinde gösterilmesi menolunan filimleri gösteren sinemalar,

F - Ruhsatsız açılan meyhaneler.

MADDE 16 — On beşinci madde ahkâmının icra ve infazı mahallin en büyük mülkiye memurunun tasdikile tamam olur.

MADDE 17 — Ceza muhakemeleri usulü kanununun 90 nci maddesinin ikinci fıkrasına tevfikan polis, cümhuriyet müddeiumumilerinin muavini sıfatıyla aşağıda gösterilen esliha, alâti cariha, ve ateşli cezaları ve filimleri zapta salâhiyettardır:

A - Askere, zabıtlara, zabıta memurlarına tahsis olunan silâhlarla harp tüfeklerini,

B - Namlusu 15 santimetreden uzun tabancaları,

C - Ruhsat almaksızın dinamit, bomba ve buna mümasil yakıcı ve öldürücü alet, barut ve sair ateşli ceza ve memnu silâhlara ait fişekleri,

D - Memnu olmayıp ruhsatsız taşınan silâhlarla kama, saldırma, büyük bıçak ve emsali alâti carihayı,

E - Serseri ve sabıkalılardan şüphe edilenlerin üzerleri taharri olunarak bulunacak her nevi esliha ve alâti carihayı ve suç ikama müsait her türlü vesaiti,

F - Ahlâk ve adaba mugayir veya millî hissiyatı rencide eden veya Devletin dahilî ve haricî emniyetine ve siyasetine müessir olan sinema filmini.

zurunu bozacak surette gürültü yapanlar polisçe menolunur. Bu yasağı dinlemeyenler hakkında ceza kanununun 546 nci maddesine göre takibat yapılır.

Zabıttan izin alınarak yapılacak düğün ve müsamere ve balolar bu kayıttan müstesnadır.

MADDE 15 — Polis; 8, 10, 11 inci maddeler hükümlerini infaz etmekle beraber suçlular hakkında tanzim edeceği evrakı 24 saat içinde adli makamlara verir.

MADDE 16 — Polis; Yaptığı tahkikat esnasında ifadelerine müracaat lâzımgelen kimseleri çağırır ve kendilerinden lüzumu olan şeyleri sorar.

3 - Silâh kullanmaya mezurîyet

MADDE 17 — Polis; aşağıda yazılı hallerde silâh kullanmaya mezundur:

a) Nefsini müdafaa için,

b) Aharin can ve ırzına vukubulan ve kaçmak mümkün olmayan bir taarruzun başka suretle meni mümkün olmazsa,

c) Ağır cezayı müstelzim bir suçtan maznun olarak yakalanıp nezaret altında bulunan veya bu suçtan mahkûm ve mevkuf olupta her hangi bir mahalle nakil ve sevki polise tevdi olunan şahısların muhafaza veya sevkleri esnasında firarları veya firar maksadile polise taarruzları halinde vaki olan ihtarata itaat edilmemesi ve firar ve taarruza mani olmak için silâh kullanmaktan başka çare bulunmaması,

d) Muhafazasına memur olduğu mevkie veya elindeki silâha veyahut kendisine tevdi ve teslim edilen karakolhane ile şahıslara karşı vukubulacak taarruzu başka suretle defe imkân olmaması,

e) Ağır cezayı müstelzim ve cürmü meşhut

halinde bulunan suçlarda suçlunun saklı olduğu yerin arandığı sırada o mahalden şüpheli bir şahsın çıkarak firar etmesi ve verilen (dur) emrine kulak asmaması,

f) Ağır hapsi müstelzim bir suçtan dolayı maznun veya mahkûm olup ta zabıtaca aranmakta olan bir şahsın yakalanmağa teşebbüs olunduğu sırada firar etmesi ve (dur) emrine kulak asmadığı görülerek başka suretle ele geçirilmesine imkân bulunmaması,

g) Vazife esnasında polise tecavüze veya karşı koymağa elverişli aletlerin ve silâhların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmemesi veya teslim edilmiş silâh ve aletlerin zorla tekrar alınmasına teşebbüs olunması,

h) Polisin vazifesini yapmasına münferiden veya toplu olarak fili mukavemette bulunulması veya taarruzla mümanaat edilmesi,

i) Devlet nüfuz ve icraatına silâhlı olarak karşı gelinmesi,

Zikrolunan işbu hallerde silâh kullanan memur aksi sabit olmadıkça muaheze edilmez.

Polise itaatsizlik ve mukavemet

MADDE 18 —

a) Polisin kanun ve usul dairesinde verdiği emre itaatsizlik ve ittihaz eylediği tedbirlere riayetsizlik edenler karakola celp ve haklarında tanzim olunacak tahkikat evrakile birlikte yirmi dört saat içinde adli makama tevdi olunurlar.

b) Vazife ifası sırasında polise mukavemette bulunan veya vazifesinden alıkoymak maksadile polise zorla karşı koyan ve nezaret altına alınmadıkları takdirde hareketlerinde devam etmeleri melhuz bulunan şahıslar nezaret altına alınarak haklarında tanzim olunacak evrak ile beraber yirmi dört saat içinde adliyeye verilirler.

c) Polisin mâni bir tedbir olmak üzere yukarıdaki hallerde kullanacağı nezaret altına alma salâhiyeti; ceza muhakemeleri usulü kanununun tevkif ve yakalama hakkındaki hükümlerile mukayyet değildir.

MADDE 19 — Polis; Devletin emniyet ve selâmetini ve içtimai nizamını tehdit ve ihlâl kabiliyetini haiz fevkalâde hallerde bu halin devamına tesir yapabileceklerinden şüphe ettiği eşhası bu hal zail oluncaya kadar nezaret altına alabilir ve umumî ve hususî vasıtalara vaziyet edebilir.

Fevkalâde halin başlangıcı ve bitmesi mahallin

MADDE 18 — A - Polis, ar ve hayaya mugayir harekette bulunanlarla genç kız ve erkeklere söz atanları ve sarkıntılık edenleri ve genç kimseleri her nevi ahlâksızlığa ve işrete teşvik ve sevk eyleyenleri ve nizamı içtimaiye muhalif kanunen söylenmesi ve çalınması memnu bulunan şarkırları meneder.

B - On sekiz yaşından aşağı çocuklarla alelûmum kız ve kadınların - iş mahalleri müstesna olmak üzere - kahve, gazino, bar, meyhane, kafeşantan ve emsali içki kullanılan umumî yerlerde istihdamları polise menolunabilir.

MADDE 19 — Polis; halkın rahatını bozacak veya rezalet çıkartacak surette aşıkâr bir halde sarhoş olanlarla sarhoşluk halinde başkasına tecavüz ve umumun istirahatini selbedenleri ve sarhoşluğu itiyat ve iptilâ derecesine vardırıranları yakalar ve haklarında tanzim edeceği evrakı 24 saat zarfında adli makamata tevdi eder.

MADDE 20 — Polis; 15, 17, 18 inci maddeler ahkâmını infaz etmekle beraber suçlular hakkında tanzim edilecek evrakı azamî 24 saat zarfında adli makamata tevdi eder.

MADDE 21 — Polis; tahkikat icrası sırasında ifadesine müracaat lâzımgelen kimseleri celp ve istievap eder.

MADDE 22 — Polis; atide gösterilen hallerde silâh kullanmaya mezundur:

1 - Müdafaai nefis için.

2 - Ahârın can ve ırzına vukubulan ve kaçınmak mümkün olmayan bir haksız taarruzun başka suretle define muktedir olamazsa,

3 - Ağır cezayı müstelzim bir suçtan dolayı maznunen derdest edilen ve nezaret altında bulunan veya malhûm ve mevkuf olupta nakli polise tevdi olunan şahısların muhafaza veya sevki esnasında firar veya firar için polise taarruz edipte tenbihat ve ihtarata itaat etmezse ve firar ve taarruza mâni olmak için silâh kullanmaktan başka çare bulunmazsa,

4 - Muhafaza ettikleri mevküleri ve ellerindeki silâhları ve kendilerine tevdi ve teslim edilen karakolhanelerle şahısları vukubulacak taarruza karşı başka suretle muhafaza ve müdafaaya muktedir olamazsa,

5 - Cürmü meşhut nevinden olan ağır cezayı müstelzim suçlarda suçlunun saklı olduğu yer arandığı sırada o mahalden şüpheli bir şahıs çıkararak firar eder ve dur emrine itaat etmezse,

6 - Ağır hapsi müstelzim bir suçtan dolayı maznun veya malhûm olupta zabıtaca taharri edilmekte bulunan şahıs polisçe derdeste teşebbüs olduğu sırada firar eder, ve dur emrine itaat etmez ve başka bir tedbir ittihazile ele geçirilmesi mümkün bulunmazsa.

Son bir vasıta olarak silâh istimal olunur ve mümkün mertebe öldürmekten iğtinap olunur.

en büyük mülkiye âmirince takdir ve tayin olunur.

MADDE 20 — Polis; aşağıdaki hallerde evlere girebilir:

a) Hayatı tehlikeye maruz bir şahsın istimdadı veya bir şahsın hayatının tehlikede olduğunun ihbarı,

b) Ağır cezayı müstelzim bir suçun işlenmesine ve yapılmakta devam olunmasına mâni olmak için,

c) Ağır cezayı müstelzim bir suçun zâhire çıkarılması hususunda derhal ifadesine müracaat edilmesi lâzımgelen ve yapılan davete kulak asmayan kimseleri celp için bu hallerde polisin eve girme salâhiyeti, ceza muhakemeleri usulü kanununun aramaya ait hükümlerile bağlı değildir.

MADDE 21 — Umumî ve hususî kanunlarla polise verilen ve bu kanunda zikrolunmayan vazife ve salâhiyetler bakidir.

MADDE 22 — Bu kanunun tatbik suretini gösterir bir nizamname yapılacaktır.

İşbu maddede zikrolunan suretlerde silâh istimal eden memur bu suretlerin aksi sabit olmadıkça muahaze edilemez.

MADDE 23 — Polisin; kanun ve usul daire-sinde verdiği emre itaatsizlik ve ittihaz eylediği ted-birlere riayetsizlik edenler karakola celp ve hak-larında evrakı tahkikiye tanzim ve 24 saat zarfında adli makamata tevdi olunur.

MADDE 24 — Serseri ve mazinneisu eşhas hakkındaki 26 nisan 1325 tarihli kanunla işbu ka-nunda tasrih olunmayıp umumî ve hususî kanun-larla polisin uhdesine tevdi ve tahmil olunan vazife ve salâhiyetler kemakân bakidir.

MADDE 25 — Bu kanunun sureti tathikını gösterir bir nizamname yapılacaktır.

MADDE 26 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 27 — Bu kanunun icrayı ahkâmına Dahiliye vekili memurdur.

MADDE 23 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 24 — Bu kanun hükümlerini icra-ya Dahiliye vekili memurdur.

16 - III - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâi	Ş. Kaya
Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
Ş. Kaya	M. Abdülhalik	Esat	Hilmi
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
M. Şeref	Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

